

PEDAGÓGUSOK DIGITÁLIS TAPASZTALATAI ÉS TEREI A JÁSZSÁGBAN

TEACHER'S DIGITAL EXPERIENCES AND SPECIAL PLACES IN JÁSZ-REGION (HUNGARY)

Furcsa Laura, Kisné Bernhardt Renáta, Magyar Ágnes, Sinka Annamária, Szasztkó Rita

Abstract: This study reveals the findings of an online questionnaire survey, carried out in Jászság micro region in Hungary, to gain insights into the motivation patterns and attitudes of teachers of the region (N=70) with regard to the creation and development of a virtual professional social forum. We highlighted the participant teachers' beliefs and opinions on an online course to be developed within the framework of higher education. One of major results is that the respondents welcome a virtual forum for Jászság teachers both in online and offline format.

Keywords: teachers, Jászság region, beliefs on online courses, digital competency

1. Bevezetés

Napjainkban az infokommunikációs technológia fejlődése számottevő változásokat kíván és ígér a köznevelési intézményekben. Ennek következtében a tanítási-tanulási folyamat résztvevőiként a pedagógusok is részesei a rendkívüli iramban változó lehetőségnek, melyek az iskola különböző „valós és virtuális” terein egyre inkább biztosítottá válnak (Hunya, 2008; UNESCO, 2011). 2016-ban Magyarországon kormányhatározat (1536/2016. (X. 13.) Korm. határozat¹) fogalmazta meg – többek között – a pedagógusok digitális kompetenciáinak felmérése, a fejlesztési igényeknek megfelelő tananyagok és oktatási tematikák fejlesztése, továbbá a pedagógusok közötti tudásmegosztás digitális lehetőségeinek megteremtése kapcsán felmerült koncepciót és javaslatokat. Az elmúlt évtizedben már számos kutatás bizonyította, hogy a pedagógusok megváltozott feladatai és szerepei, a módszertani kultúra és a komplex szemlélet a digitális kompetencia fejlesztésével párhuzamosan megjelenik (Kirschner-Woperies, 2003; Law, Chow és Yuen, 2005; Fehér, 2009). A hazai gyakorlatban ugyanakkor térségi jellegű adatok még kevésbé állnak rendelkezésre e témában. A Jászságra, mint kistérségre vonatkozó vizsgálatok jellemzően a digitális közösség, az információs társadalom földrajzi aspektusból történő reflektálását vállalják fel (Sinka, 2011).

Lévai (2016) felvetését alapul véve valljuk, hogy a pedagógusok felelőssége számottevő és árulkodó abból a szempontból is, hogy mit mutatnak róluk digitális lábnyomaik, illetve az online elérhető felületek. Tanulmányunkban a pedagógusokat érintő digitális kompetencia előbb említett aspektusára fókuszálunk, mellyel célunk, hogy képet kapjunk a Jászság pedagógusainak online tevékenységeiről, tapasztalatairól és szemléletéről kérdőíves kutatás segítségével. Mindemellett az eredmények tekintetében hozzájárulni kívánunk egy – tervezési folyamat alatt álló - virtuális egyetemi kurzus iránti attitűd megismeréséhez is.

¹http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A16H1536.KOR&timeshift=ffffff4&txrefere=0000001.TXT

2. A kérdőíves kutatás

2.1. Kutatási adatok és folyamat

Vizsgálati helyszínként Jász-Nagykun-Szolnok megye második legnépesebb kistérsége, a Jászság szolgált (népessége 2013. január 1-én 84 088 fő²). A Jászság Budapest közelében, az Alföld északi részén található, központi települése Jászberény. Jellemzője, hogy történelmi múltja, sajátos kultúrája és hagyományai megkülönbözteti az itt élőket, a jászokat a megye más településeinek lakosaitól. A „jász öntudat” és a függetlenség szeretete régóta meghatározó, melyet a 1745-ös jászkun redemptio is bizonyít (a török háborúkat követően elvesztett korábbi kiváltságait megváltották meg a jászok pénzért).

Kutatásunk fókuszába a kistérségben tanító pedagógusok tapasztalatait helyzetük tekintettel a hivatásukat érintő online kurzusokra és lehetőségeikre.

Kvantitatív kutatási módszert, ezen belül is írásbeli kikérdezésként, a kérdőív eszközt alkalmaztuk, mivel fontos volt a szisztematikus, egységes mérés és a számszerűsíthetőség, mely alapján a kutatási kérdéseinkre választ kaphatunk (Falus, 2004).

A Google+ Űrlapok segítségével szerkesztett kérdőívben zárt és nyílt végű kérdések szerepeltek, melyet online, elektronikus úton juttattuk el a Jászság intézményvezetőinek. Kísérőlevélben kértük, hogy továbbítsák az intézmény pedagógusai felé, melynek köszönhetően hetven darab értékelhető válasz érkezett.

2.2. A kutatásban részt vevő pedagógusok adatai

A mintában szereplő pedagógusok között 15% férfi, 85% nő a nemek megoszlásának aránya. Ez az eredmény nem sokban tér el a hivatalos (KSH) adatoktól, tekintve, hogy 2009-ben hazánkban az alap- és a hagyományosan középfokúnak tekintett oktatási szintek (ISCED 1–3) átlagában a női pedagógusok aránya 79%³.

A kérdőívet kitöltő válaszadók majdnem fele a 41-50 éves korosztályból került ki, csaknem 30%-a pedig 50 éves életkor felett van. A kutatásban 2 fő pályakezdő, valamint 14 fő 30-40 év közötti pedagógus vett részt. A Jászberényi járás pedagógusainak átlagéletkorával összehasonlítva (22-29 év között 6%, 30-40 év között 14%, 41-50 év között 31%, 50 év fölött 49%, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Fejlesztési Terv 2013⁴) levonható a következtetés, mely szerint a vizsgálati mintában alulreprezentáltak a rövidebb ideje pályán lévő, fiatal pedagógusok. Az elemzés szempontjából ez a tény azért fontos, mivel a digitális kompetencia fejlettsége az alanyok életkorával összefüggést mutathat (vö. Prensky, 2001).

A fenti szempont jelentőségét előtérbe helyezve ezért felmértük, hogy a kérdőívet kitöltő pedagógusok hány éve dolgoznak hivatásukban, tekintettel arra, hogy az IKT eszközeihez, illetve a tanulás-szervezésben való használathoz eltérhet a kezdő és tapasztalt tanárok digitális kompetenciája.

A vizsgálati mintánkban a pedagógusok kétharmada (66%) több mint húsz éve tanít, tehát jelentős szakmai tapasztalattal bír. A 10 és 20 év közötti időtartam jellemzi a kérdőívet kitöltők 20%-át, míg pályakezdőnek tekinthető 14%, akik kevesebb, mint 10 éve dolgoznak pedagógusként. Az 1. táblázat a vizsgálatban résztvevők megoszlását kistérségre lebontva mutatja.

---

² <http://www.ksh.hu/>

³ <http://www.ksh.hu/szamlap/hivatas.html>

⁴

http://dload.oktatas.educatio.hu/megyei_fejlesztési_tervek/Jasz_Nagykun_Szolnok_Megyei_Fejlesztési_Terv_2013.pdf

1. táblázat: A kitöltők térségi eloszlása számszerűen

Kistérség	Kitöltők száma (db)
Gyöngyösi	1
Hevesi	1
Kunszentmártoni	1
Hatvani	2
Gödöllői	2
Ceglédi	7
Nagykátai	8
Jászberényi	21
Szolnoki	27

A válaszadók esetében dominál a Szolnoki (n=27) és a Jászberényi (n=21) kistérségben dolgozó pedagógusok, de számottevő a Nagykátai (n=8) és a Ceglédi (n=7) kistérségből érkező adatok mennyisége is. jelentősek.

Az alapadatok között szerepelt a köznevelési intézmény típusa is, mely szerint kutatásunkban felülreprezentált az általános iskolában tanítók aránya 81%-kal, jóval alacsonyabb a gimnáziumi tanárok 23%-a, végül a pedagógusok 11% szakközépiskolában, míg 8% szakiskolában tevékenykedik. Húsz pedagógus kétféle intézménytípusban vagy szinten is tanít (2. táblázat). Tehát a mintában az általános iskolai pedagógusok szignifikánsan nagyobb mértékben prezentáltak a középiskolai közoktatásban dolgozó kollégáikhoz viszonyítva.

2. táblázat: Eltérő köznevelési intézményekben is tanító pedagógusok száma

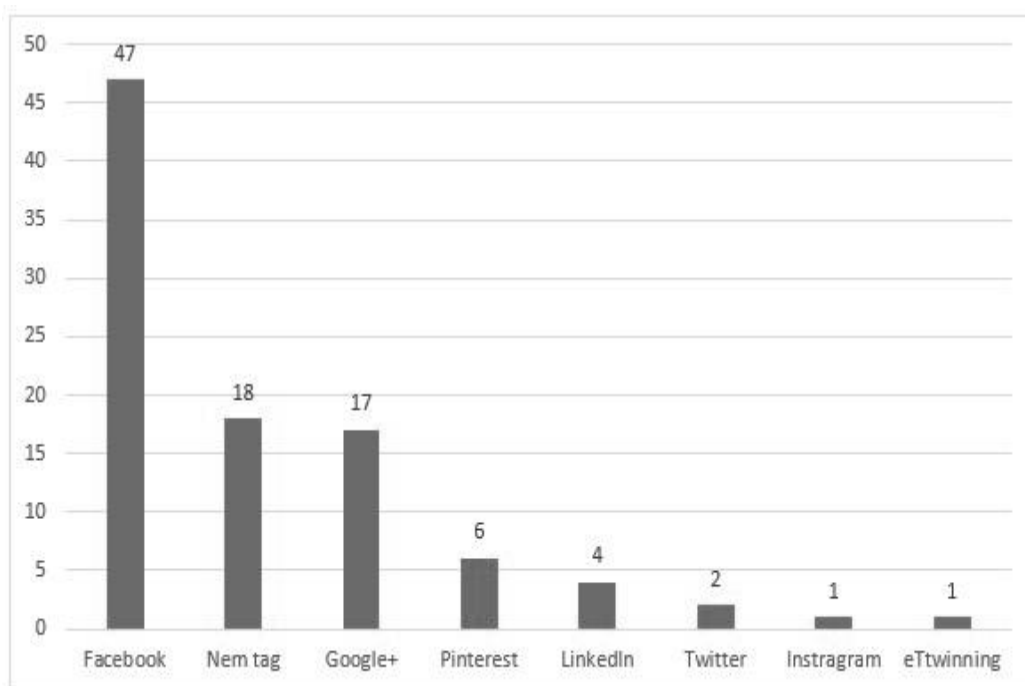
Az intézmény típusa / intézményi szint	Fő
általános iskolában és alapfokú művészeti iskolában	2
általános iskolában és gimnáziumban	3
általános iskolában és szakiskolában	1
gimnáziumban és magániskolában	1
gimnázium és szakképzésben	1
gimnázium és szakközépiskolában	1
szakiskolában és szakközépiskolában	4

A háttéradatok esetében szintén érdekességet mutat, hogy milyen műveltségterületek fordulnak elő a vizsgált pedagógusok körében. Legnagyobb számban a művészetekkel kapcsolatos tárgyakat (29%), illetve az írás, olvasás, irodalom és a természettudomány (30-31%) ismereteit tanítják a résztvevők, jellemző továbbá az idegen nyelv (13%) és a matematika (23%) is. Valamely társadalomtudomány, a történelem, a hittan és erkölcsstan, valamint a testnevelés szakokkal rendelkezik a pedagógusok kevesebb, mint 10 %-a. A kutatás teljes mintája tekintetében legalacsonyabb számban a gyakorlati és szakmai ismeretek, a technológia/informatika, a napközi otthon, a mozgókép tanítása és a fejlesztő foglalkozás fordul elő.

2.3. A kutatás eredményeinek bemutatása

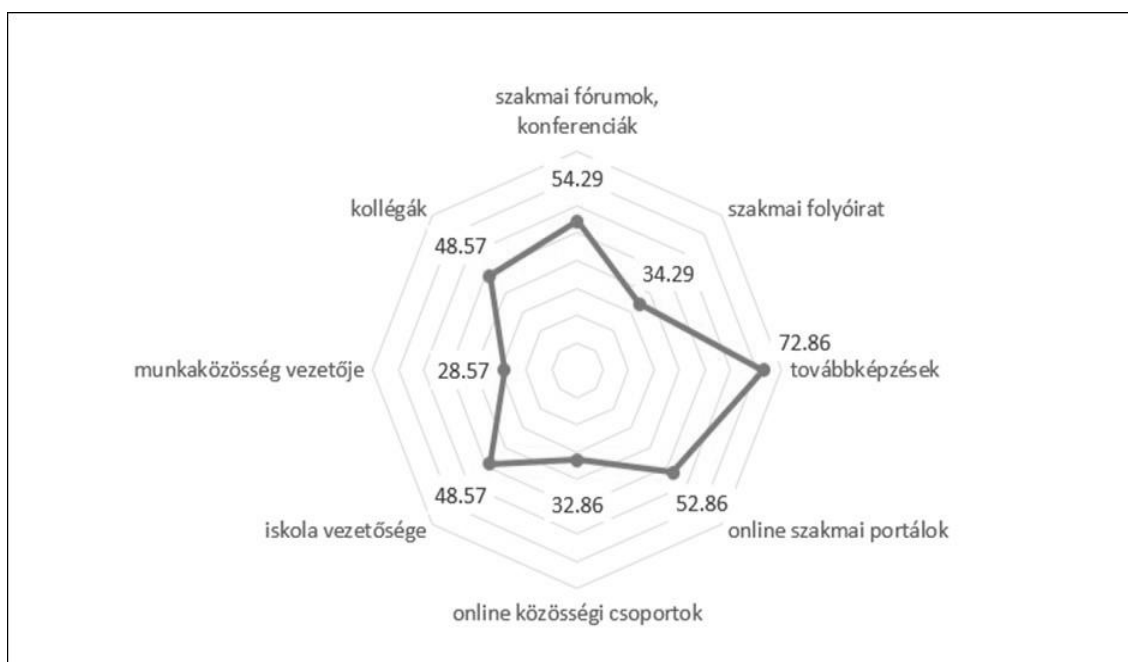
2.3.1. A pedagógusok virtuális platformokkal kapcsolatos tapasztalatai és szinterei

Először is, a szakmai információk beszerzésére vonatkozó kérdés a hagyományos kapcsolatokra, illetve kommunikációs csatornákra építő verbális és papír alapú forrásokat is igyekezett választható lehetőségként jelölni, valamint az online média által kínált lehetőségekre rákérdezett (1. ábra).

1. ábra: Szakmai információ forrása

Az alkalmazott sugárdiagram (2. ábra) kiválóan ábrázolja az egyes források közötti súlyponteltolódásokat.

2. ábra: A válaszadók közösségi portáli tagságának megoszlása (személyek számában megadva)

Észre kell vennünk, hogy bár a szakmai online portálok több mint 50%-os értéket (52,86%) érnek el, a továbbképzések 70% feletti (72,86%) értéke, valamint az iskolai személyes kapcsolatok, úgymint a kollégák és az iskolavezetés 50%-hoz közeli (48,57-48,57%) értéke szembeállítható az online közösségi csoportok alig egyharmados (32,86%) arányával. Ez az eredmény, azaz az online közösségi hálózatok kevésbé preferált használata vélhetően a kutatásban résztvevők szűkebb keresztmetszete

miatt adódik, hiszen a KSH 2014-es adatai szerint az Észak-alföldi régióban a közösségi internethasználat 54,7%-os értéket mutat a lakosság arányában (KSH 2015a)⁵. Mindez alig marad el az országos átlagtól, ami 60% körüli. Természetesen az országos felmérésben a 16-24 évesek kiemelkednek, hiszen náluk lényegében 100%-os a közösségi média használat. Ez a 25-34 éves korosztálynál már csak 82,5%-ot ér el, amely az 55-64 évesek esetében 36,5%-ra csökken. Az mindenestre biztató, hogy a tendencia 2013 és 2014 között 10-15%-kal nőtt átlagosan, így a fentebbi értékek fokozatos emelkedésére számíthatunk a pedagógusok körében is.

Meglepő, hogy a szakmai folyóiratok szerepe is a várakozások alatt, alig 34,29%-on esik latba. A hagyományos oktatási formák még mindig a tankönyvek, mégis az ilyen forrásokat egyre kevésbé preferálják már a válaszadó oktatók is. Úgy tűnik, mintha egy átmeneti időszakban készült volna a felmérés. A személyes szakmai kapcsolatok erősek, a hagyományos írott formák már negligálódnak, míg az új eszközök még nem váltak hitelessé.

A legkevésbé örvendetes adat a munkaközösségek vezetői (28,57%) iránti bizalom hiánya. A kutatás ugyan nem hivatott eldönteni az ő szakmai kompetenciájukat, de azt ez a jelentős eltérés érzékeltetheti, hogy az ő felkészítésük a jövő egyik kiemelt feladata lehet. A felmérésben két válaszadó adott egyéb választ. Mindketten az autodidakta módon elsajátított ismereteiket emelték ki válaszukban néhány egyéb válaszopció mellett.

A következőkben azt vizsgáltuk meg, hogy szoktak-e a pedagógusok online pedagógus szakmai oldalakat látogatni. Csupán nyolc fő jelezte, hogy egyáltalán nem szokott ilyen oldalakat nézni. Ez alapján tehát kijelenthető, hogy a vizsgált pedagógusok többsége rendszeresen olvas online szakmai oldalakat. Több mint 80%-uk oktatással foglalkozó híroldalakat látogat rendszeresen, hasonló népszerűsége van az online szakmai folyóiratoknak (például *Új Pedagógiai Szemle*, *Új Köznevelés*, *Tanítási - Tanulás - Tanulás*) 36%, és az oktatással foglalkozó nyílt közösségeknek (például *Tananyagpiac*, *Sulinet Közösség*, *eTanári kar*, *eTwinning*) 31%. Kicsit kevesebben jelölték be a különböző oktatással foglalkozó blogok olvasását.

Arra is megkértük a pedagógusokat, hogy soroljanak fel néhány általuk gyakran látogatott, hasznosnak ítélt oldalt. A nyílt kérdésre adott válaszokat csoportosítva megállapíthatjuk, hogy legtöbben az általános oktatással, neveléssel kapcsolatos oldalakat olvassák, melyek a 3. táblázat foglalja össze.

3. táblázat: Általános oktatási és tantárgyspecifikus weboldalak

Oktatási/nevelési weboldal	Történelem specifikus weboldal	Angol nyelv specifikus weboldal	Informatikai weboldal
http://www.oktatas.hu/ http://ofi.hu/ www.neteducatio.hu http://moderniskola.hu/ www.osztalyfonok.hu/ http://eduline.hu/ www.sulinet.hu/ https://portal.nkp.hu/ http://refpedi.hu/	http://www.historia.hu/ http://www.rubicon.hu/ http://www.tte.hu/ http://www.tortenelemtanitas.hu/	www.britishcouncil.hu www.5percangol.hu www.angoltanarok.com www.openwingsenglish.hu	http://informatika.gtportal.eu/

Többen a szakjukhoz szorosan kapcsolódó oldalakat látogatnak rendszeresen, példaként említhetjük a történelemmel kapcsolatos oldalakat, az angol nyelvtanításhoz kötődő oldalakat, valamint az

⁵ <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/ikt/ikt14.pdf>

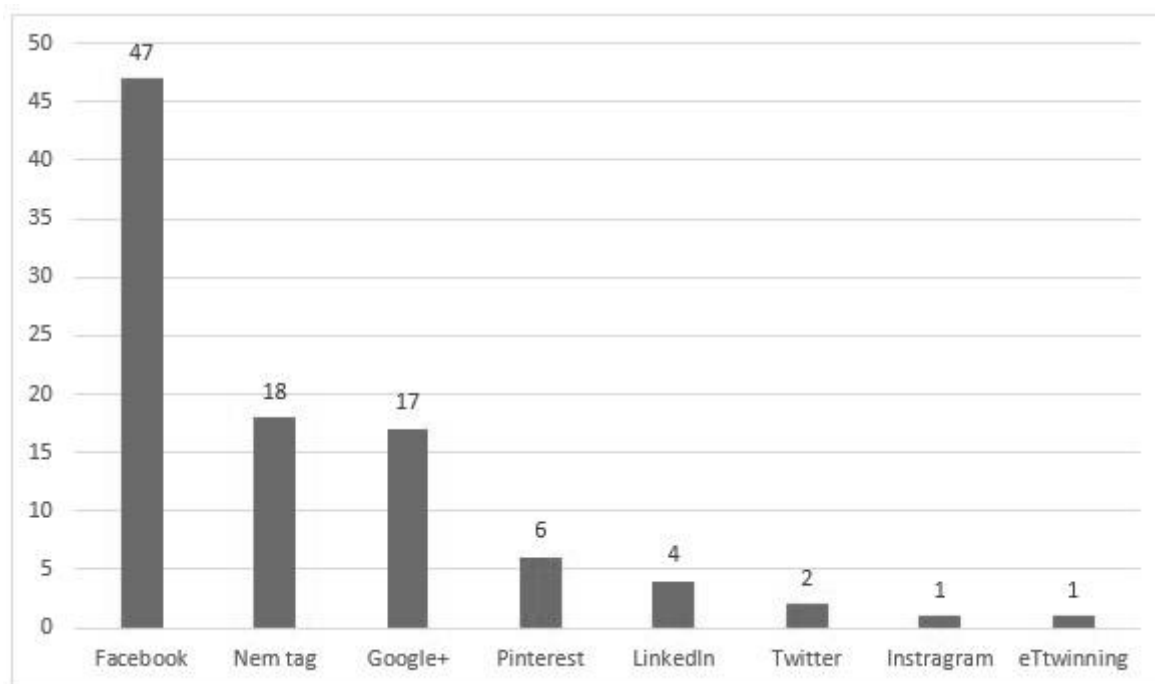
informatikával foglalkozó oldalt (3. számú táblázat). Egy-egy válaszadó megjelölte még az egyik tankönyvkiadó oldalát, valamint a jó gyakorlatokat bemutató, szakértői, és az interaktív tábla gyakorlatát segítő oldalak közül választottak (4. táblázat).

4. táblázat: Oktatáshoz kapcsolódó nem tantárgyspecifikus weboldalak

Tankönyvkiadói weboldal	Jó gyakorlatokat bemutató weboldal	Szakértői weboldal	Interaktív gyakorlatát weboldal	tábla segítő
https://www.mozaweb.hu/	http://www.tanarblog.hu/ http://tanitoikincseim.lapunk.hu/	www.petroczigabor.hu/	http://www.interaktivtabelaoldal.hu/	

Néhányan a kérdésre adott válaszukban különböző Facebook csoportokat írtak be, például magyartanítás alsó tagozaton, matematikatanítás alsó tagozaton, illetve online tanári Facebook csoport.

Az online csoportokról alkotott véleményre a következő kérdésből kaphatunk konkrét képet, hiszen a kutatásban résztvevő pedagógusok közösségi portálokhoz fűződő tagságára vonatkozott. A 3. ábra azt mutatja, hogy a válaszadók mely közösségi portálok tagjai, illetve azt is láthatjuk, hogy hány fő jelölte meg az egyes közösségi portálokat.

3. ábra: A válaszadók közösségi portáli tagságának megoszlása (személyek számában megadva)

A kérdőívet kitöltő pedagógusok 26%-a nem tagja egyetlen online közösségi oldalnak sem, míg 67% Facebook, 24% Google+, 8% Pinterest 6% LinkedIn, 3% Twitter, 1% eTwinning és 1% Instagram tagsággal rendelkezik, valamint 6 válaszadó pedagógus több közösségi portált is használ párhuzamosan (5. táblázat).

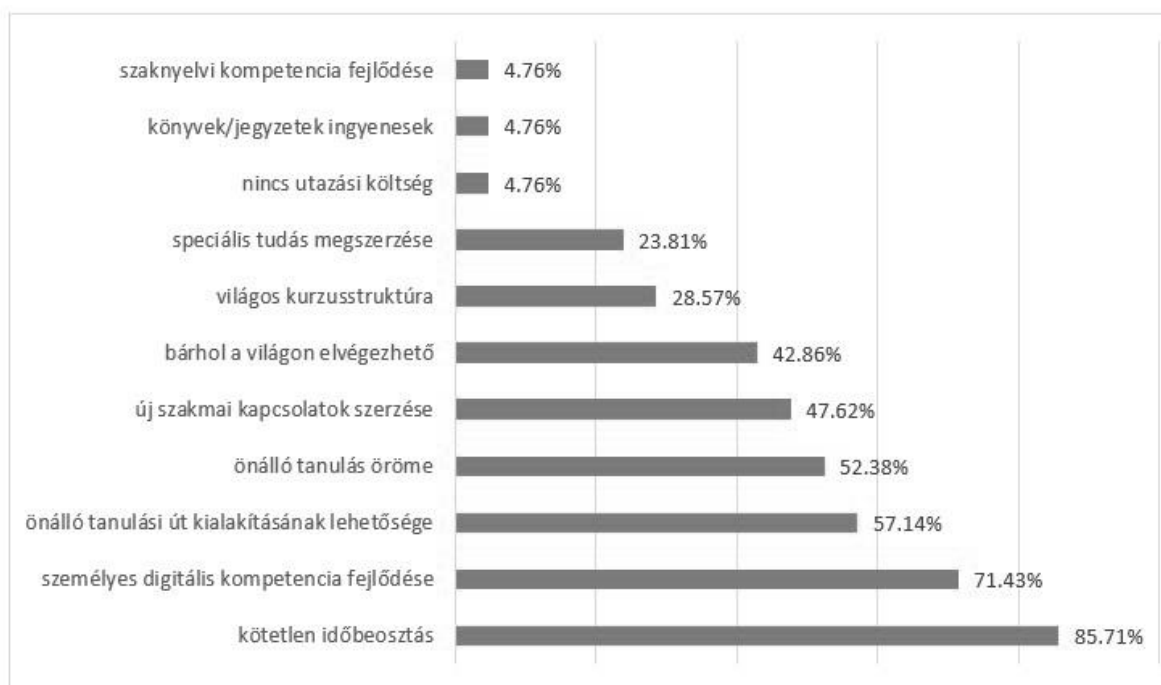
5. táblázat: Pedagógusok által párhuzamosan használt közösségi portálok

Válaszdó	Paralel módon használt közösségi portál
1. válaszadó	Facebook, Google+, Twitter (n=1)
2. válaszadó	Facebook, Google+, Twitter, LinkedIn, Pinterest (n=1)
3. válaszadó	Facebook, Pinterest, Instagram (n=1)
4. válaszadó	Facebook, Twitter, LinkedIn, Pinterest (n=1)
5. válaszadó	Google+, Pinterest, eTwinning, Geogebra (n=1)
6. válaszadó	Facebook, Pinterest (n=3)

Az adatok alapján megállapítható, hogy a megkérdezettek közel harmadának nincs személyes tapasztalata az online közösségi portálok által nyújtott lehetőségekről, ezért feltehető, hogy kevésbé motiváltak egy online közösségi fórumra történő belépésre. Azonban a válaszadó pedagógusok kétharmada tagja valamilyen online közösségnek, legnagyobb százalékban a Facebooknak. Feltehető, hogy a pedagógusok ez utóbbi csoportja jobban motivált arra, hogy egy online közösségi csoporthoz csatlakozzon.

2.3.2. A pedagógusok online kurzusokkal kapcsolatos tapasztalata és véleménye

A felmérés rákérdezett egy speciális tartalomfogyasztási módra, az online tanulásra, azon belül pedig a szervezeten futó online képzések használatára (4. ábra).

4. ábra: Részvétel online kurzuson (az adatok a válaszadók százalékában)

Az internetet használók lényegében, ha informális módon is, de folyamatosan használják ismereteik bővítésére az online tartalmakat. A tipikusan és tudatosan oktatási céllal megjelenő tartalmak előretöréséről azonban csak néhány éve beszélhetünk. Mindehhez természetesen módszertani tudatosság és megfelelő technológia is kell. A felmérésben erre a kérdésre adott válaszok éppen azért örövendeteseek, mert a tanuláshoz ezt a modern formáját majdnem minden negyedik ember már valamilyen formában kipróbálta (24,29%). A teljes arányt áttekintve azonban azt látjuk, hogy az idegen nyelvű kurzusokat elvégzők száma alig haladja meg az öt százalékot (5,71%). A nemzetközi piacon elérhető kurzusok elvégzésének akadályát az idegennyelvi kompetenciák alacsony szintje jelentheti. Szükség lenne vélhetően rövid, modulárisan felépülő nyelvi képzésekre éppúgy, mint jóval több magyar nyelven elérhető képzési tartalomra. A kérdésen belül a legnagyobb számmal (70%) azok vannak, akik még soha nem végeztek ilyen kurzust. Itt érdemes áttekinteni ennek az okait is, amelyre a kérdőívben további kérdések is rákérdeztek.

A kérdőívet kitöltő pedagógusok közül 21 fő adott választ arra a kérdésre, hogy miben látják az online kurzusok előnyeit (5. ábra). A válaszadók a megadott válaszlehetőségek közül többet is bejelölhettek.

5. ábra: A válaszadók tapasztalata az online kurzus előnyeiről (az adatok a válaszadók százalékában)

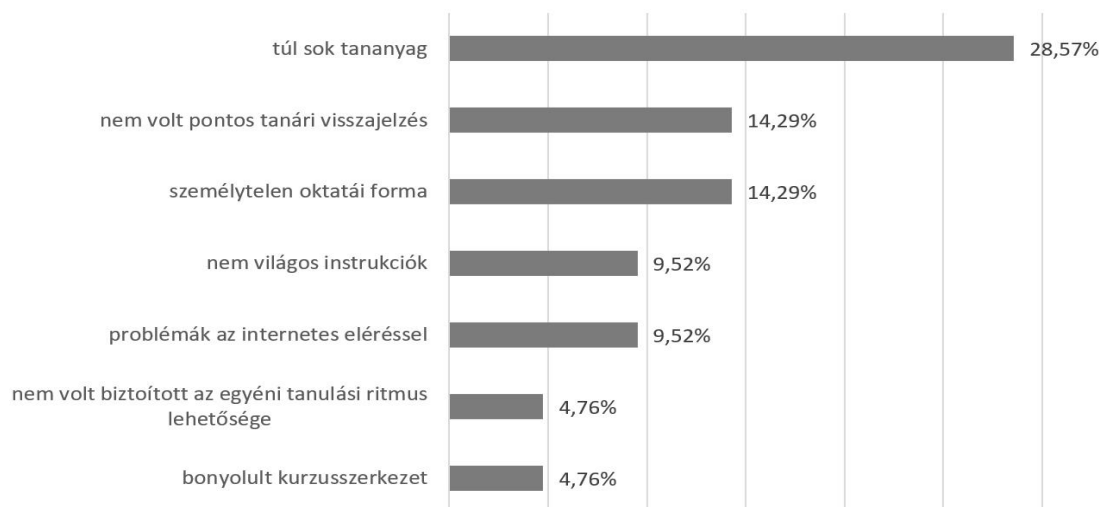
A legtöbben abban értettek egyet, hogy a virtuális kurzusok legnagyobb pozitívuma, hogy nem igényelnek kötött időbeosztást (n=18), valamint a kurzus végzése során digitális kompetenciákat tudják fejleszteni (n=15)). Fontos előnyként kiemelték még az önálló tanulási út kialakításának lehetőségét (n=12), az önálló tanulás örömét (n=11), új szakmai kapcsolatok szerzését (n=10), valamint azt, hogy az online kurzusok bárhol elvégezhetőek a világon (n=9). Kevésbé markáns pozitívumként jelent meg a válaszokban a világos kurzusstruktúra (n=6), és a speciális tudás megszerzése (n=5). Egy-egy válaszadó említette előnyként a szaknyelvi kompetencia fejlesztésének lehetőségét, az ingyen hozzáférhető könyveket és jegyzeteket, valamint azt, hogy nincs szükség utazási költségre. Mindezek alapján leszűrhető, hogy az online kurzusok kialakításánál leginkább a rugalmas időbeosztásra kell fókuszálni, valamint olyan struktúrára és tartalomra, amelyek minél hatékonyabban tudják fejleszteni a résztvevők digitális írástudását és készségeit.

A 6. ábra azt foglalja össze, hogy 21 válaszadó miben látja az online kurzusok hátrulütőit, melyek azok a tényezők, melyek kevésbé motiválóan hatnak. Az előző kérdéshez hasonlóan itt is a lehetőségek közül többet választhattak a megkérdezettek.

Legnagyobb kihívásként a túl sok tananyagot említették a kérdőívet kitöltő pedagógusok (n=6). Jelentős hátrány az online kurzusok esetében a személytelen oktatási forma (n=3), és ehhez kapcsolódóan a pontos tanári visszajelzés hiánya (n=3). Szintén problémaként merült fel, hogy nem mindig biztosított az internetes elérés (n=2), hogy esetenként nem kellően világosak az instrukciók

(n=1), továbbá nem biztosított az egyéni tanulási ütem (n=1) és bonyolult a kurzus szerkezete (n=1). Következésképp a virtuális kurzusok tervezésekor különös figyelmet kell fordítani a kellő mennyiségű hatékony tananyagfejlesztésre, valamint arra, hogy megfelelő, személyre szabottabb visszacsatolási rendszer kerüljön kidolgozásra.

6. ábra: A válaszadók tapasztalata az online kurzus hátrányairól (az adatok a válaszadók százalékában)

3. Összegzés

Tanulmányunk, mely leíró jellegű, egy kisebb volumenű online kérdőíves kutatás eredményeit prezentálja, amely által arról kapunk képet, hogy a jászsági kistérség pedagógusai milyen infokommunikációs tapasztalatokkal rendelkeznek, azaz milyen IKT eszközhasználat jellemzi és milyen online tevékenységeket folytatnak a különféle virtuális terekben.

Kérdőíves kutatásunk 70 fős, többnyire tapasztalt jászsági pedagógusokat felölelő mintából kapott információk alapján készült, az adatgyűjtés és azok analízise 2015 novemberében zajlott le. A megkérdezettek közel fele a 41-50 éves, illetve csaknem 30%-a az 50 év feletti korcsoportba tartozik. A válaszadók kétharmada már több mint húsz éve tevékenykedik a pedagógusi pályán a Jászság és a szomszédos kistérségek döntően alsó- és középfokú iskoláiban, főként Jászberényben és Szolnokon. A válaszadó pedagógusok szakjai között megjelenik a természettudomány, a magyar nyelv-és irodalom, a matematika, és leginkább a 4-5. évfolyamon tanítják szaktantárgyaikat.

A kapott adatok alapján megállapítható, hogy a válaszadó pedagógusok körében nem meglepő módon a legelterjedtebb, és a legszélesebb körben alkalmazott online közösségi platform a Facebook és a Google+. Továbbá elmondható, hogy a kérdőívet kitöltő pedagógus közel egy harmada semmilyen virtuális közösségi térben nem jelenik meg. Mivel a Facebook és a Google+ felhasználóbarát online rendszerek, az alacsonyabb infokommunikációs kompetenciákkal, készségekkel rendelkező pedagógusok számára is reális célkitűzés lehet a platformok használatában jártasság szerzése, valamint szakmai közösségekhez való csatlakozás ösztönzése.

E kérdőíves kutatás eredményeit összegezve a jászsági pedagógusok digitális tapasztalatairól és készségeiről a következő mintázatok rajzolódtak ki: 1) súlyponteltolódás figyelhető meg a hagyományos szakmai források irányából az online, virtuális szakmai közösségek irányába; 2) a felkészüléshez a pedagógusok nagy része online felületet használ, a többség informális csatornaként tekinti az online csoportokat szakmai ismereteik bővítésének eszközeként; 3) online kurzus jellegű továbbképzésre nyitott a pedagógustársadalom, reálisan látják a módszer előnyeit, illetve hátrányait.

Végül elmondható, hogy annak ellenére, hogy a pedagógusok egy kisebb hányada a digitális világgal szemben konzervatív beállítottságú, mégis a nagy részükre jellemző az IKT eszközök pedagógiai használatának és a módszertani megújulás szükségességének tudatosulása. Nyitottak a digitális formában megvalósuló továbbképzésekre, ennek elsődleges feltétele, hogy már a pedagógusképzés alatt aktív

tapasztalatokra tegyenek szert ezen a téren, majd később szisztematikusan folytatódjon az új információk és módszerek beépülése érdekében.

Irodalomjegyzék

1536/2016. (X. 13.) Korm. határozata köznevelési, a szakképzési, a felsőoktatási és a felnőttképzési rendszer digitális átalakításáról és Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájáról. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A16H1536.KOR&timeshift=ffffff4&txtreferer=00000001.TXT (2018. február 11.)

Falus I. (szerk.) (2004): *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.

Fehér P. (2009): *Milyen legyen egy Internet-pedagógus?* <https://www.ofi.hu/tudastar/milyen-legyen-egy>. (2016. 01.04.)

Hunya M. (2008): Országos informatikai mérés. A pedagógusok válaszainak elemzése. *Új Pedagógiai Szemle*, 58(1) 69-100.

Kirschner, P., Woperies, I. G. J. H. (2003): Pedagogic benchmarks for information and communication technology in teacher education. *Technology, Pedagogy and Education*, 12 (1), 127-149

KSH (2015a). *Infokommunikációs (IKT-) eszközök és használatuk a háztartásokban és a vállalkozásokban* <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/ikt/ikt14.pdf> (2015. november 21.) KSH (2015b). Oktatási adatok 2014/2015. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/oktatas1415.pdf> (2015 november 20.)

Law, N., Chow, A., Yuen, H. K. (2005): Methodological approaches to comparing pedagogical innovations using technology. *Education and Information Technologies*, 10 (1-2), 7-20

Lévai Dóra (2013): A digitális állampolgárság és digitális műveltség kompetenciája a pedagógus tevékenységéhez kapcsolódóan. *Oktatás-Informatika*, 4. évf. 1-2. sz.

Prensky, M. (2001): *On the Horizon*. NCB University Press, Vol. 9 No. 5.

Sinka Róbert (2011): Információs társadalom városi és vidéki terekben – A járszági kistérség lehetőségei. *Földrajzi Közlemények*, 135. 3, 249–260

Unesco (2011): *ICT Competency Framework for Teachers*. <http://unesdoc.unesco.org/images/00t21/002134/213475e.pdf> (2018. 02.23.)

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Fejlesztési Terv 2013.

http://dload.oktatas.educatio.hu/megyei_fejlesztési_tervek/Jasz_Nagykun_Szolnok_Megyei_Fejlesztési_Terv_2013.pdf (2018. január 18.)

Szerzők

Furcsa Laura PhD, Eszterházy Károly Egyetem, Jászberényi Campus, Jászberény (Magyarország). E-mail: furcsa.laura@uni-eszterhazy.hu

Kisé Bernhardt Renáta PhD, Eszterházy Károly Egyetem, Jászberényi Campus, Jászberény (Magyarország). E-mail: bernhardt.renata@uni-eszterhazy.hu

Magyar Ágnes PhD, Eszterházy Károly Egyetem, Jászberényi Campus, Jászberény (Magyarország). E-mail: magyar.agnes@uni-eszterhazy.hu

Sinka Annamária PhD, Eszterházy Károly Egyetem, Jászberényi Campus, Jászberény (Magyarország). E-mail: sinka.annamaria@uni-eszterhazy.hu

Szaszko Rita PhD, Eszterházy Károly Egyetem, Jászberényi Campus, Jászberény (Magyarország). E-mail: szaszko.rita@uni-eszterhazy.hu